

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΗ

Ταχ. Δ/νση : Μητροπόλεως 43-45 (1ος όροφος)
Τ.Κ. : 105 56, Αθήνα
Πληροφορίες : Γραφείο Διοικητή
Τηλ. : 2160046147
Email : dioikitis.dam@minfin.gr

ΠΡΟΣ:

Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
Εθνικής Οικονομίας και
Οικονομικών

Θέμα: Απάντηση σε Αναφορά

Σχετ. : α) Αναφορά με αρ. 2108/28.06.2024 με θέμα «Επιστολή του Σωματίου Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας ΔΕΗ "Σπάρτακος" για το κλείσιμο των μονάδων της ΔΕΗ»

β) Το με αρ. πρωτ. ΥΠΕΘΟΟ 108844 ΕΞ 2024/25.07.2024 διαβιβαστικό έγγραφο του Γραφείου Νομικών και Κοινοβουλευτικών θεμάτων του Υπ. Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Σε απάντηση της ανωτέρω αναφοράς και σε ό,τι αφορά τις αρμοδιότητες της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ – ΔΑΜ του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών, σας γνωστοποιούμε τα ακόλουθα:

Το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής μετάβασης εστιάζει στις περιοχές της χώρας που πλήττονται από τις επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης, ήτοι:

- Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας,
- Δήμο Μεγαλόπολης και όμορους με αυτόν δήμους Τρίπολης, Γορτυνίας και Οιχαλίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου
- Νησιά Βορείου, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης

Στόχος του Προγράμματος είναι η αναπροσαρμογή του οικονομικού μοντέλου όλων των περιοχών που επηρεάζονται, ώστε να καταστεί η οικονομία της χώρας μας ενεργειακά ουδέτερη και περιβαλλοντικά φιλική καθώς και η στήριξη και ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού των περιοχών αυτών.

Αναφορικά με τη Δυτική Μακεδονία, το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής μετάβασης επιδιώκει να αναδείξει την περιοχή σε **εναλλακτικό κόμβο ενέργειας**, και να την μετατρέψει σε **επιχειρηματικό πόλο για τη δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων ώστε να επιτευχθεί η προσέλκυση νέων επενδύσεων σε δυναμικούς τομείς της οικονομίας**. Οι κύριοι στόχοι τόσο του Προγράμματος όσο και του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) είναι η στήριξη των επενδύσεων που, άμεσα ή έμμεσα, συμβάλλουν στην οικονομική διαφοροποίηση των περιοχών που επηρεάζονται από την ενεργειακή μετάβαση καθώς και η ενδυνάμωση του τοπικού εργατικού δυναμικού και των ανθρώπινων πόρων.

Προς αυτή την κατεύθυνση το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027 έχει **δεσμεύσει π/υ ύψους 1,026 Μ €** από τον **συνολικό π/υ του Προγράμματος** που είναι **1,63 Μ€- ποσό που αντιστοιχεί στο 63 % των πόρων του Προγράμματος - ο οποίος συγχρηματοδοτείται από ευρωπαϊκούς (Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης) και εθνικούς πόρους (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων)** για δράσεις που θα τα υλοποιηθούν στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας. Πιο συγκεκριμένα, ενδεικτικές δράσεις του προγράμματος που προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2021-2027 είναι :

- Έρευνα - καινοτομία - προηγμένες τεχνολογίες
- Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ και ΜΜΕ - Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων
- Υποδομές και μηχανισμοί επιχειρηματικότητας
- Επενδύσεις σημαντικής κλίμακας
- Ενεργειακή απόδοση του κτιριακού αποθέματος (νοικοκυριά, δημόσια κτίρια και υποδομές και επιχειρήσεις) όσον αφορά την εξοικονόμηση, την αυτοπαραγωγή και την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων
- Καθαρή Ενέργεια (αυτοπαραγωγή ΑΠΕ, αντλίες θερμότητας, ενεργειακές κοινότητες, μονάδες υπολειμματικής βιομάζας από δάση ή/και γεωργικά υπολείμματα, μονάδες βιοαερίου που χρησιμοποιούν ζωικά, πουλερικά και γεωργικά υπολείμματα)
- Έξυπνη ενέργεια (συστήματα, δίκτυα, εξοπλισμός αποθήκευσης και ηλεκτροκίνησης) για την ανάπτυξη και είσοδο των ΑΠΕ στο ενεργειακό σύστημα
- Προσαρμογή εδαφών και εγκαταστάσεων σε λιγνιτικά πεδία κυρίως μέσω της ανάπτυξης πράσινων υποδομών και δημόσιων έργων για επαναχρησιμοποίηση γης που είναι απαραίτητα για την εύρυθμη λειτουργία των επιχειρηματικών πάρκων
- Κυκλική οικονομία και ανακύκλωση, όπως επενδύσεις στην επαναχρησιμοποίηση, επισκευή και ανακύκλωση απορριμμάτων από νέες παραγωγικές επενδύσεις και αναδυόμενες αλυσίδες αξίας (π.χ. φωτοβολταϊκά πάνελ και εγκαταστάσεις ανακύκλωσης μπαταριών)
- Άμεσες παρεμβάσεις απασχόλησης & κοινωνικής συνοχής στις επηρεαζόμενες περιοχές
- Προώθηση της απασχόλησης
- Αναβάθμιση δεξιοτήτων & επανακατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού
- Προσαρμοστικότητα εργαζομένων & επιχειρήσεων
- Κοινωνικοοικονομική ένταξη
- Υποδομές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Υποδομές κοινωνικής φροντίδας & πρόνοιας
- Εξοικείωση - Ευαισθητοποίηση κοινωνικού & οικονομικού ιστού
- Υποστηρικτικές παρεμβάσεις που συνδέονται με την ενεργειακή μετάβαση των πληττόμενων περιοχών και προβλέπονται ή αναδεικνύονται μέσα από ολοκληρωμένες εδαφικές ή άλλου τύπου στρατηγικές (ΟΧΕ, ΣΒΑΚ)
- Διάγνωση αναγκών και εστιασμένη υποστήριξη Δικαιούχων

Ήδη στην περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας έχει υπάρξει ενεργοποίηση των Προτεραιοτήτων και Δράσεων του Προγράμματος ΔΑΜ. Έχουν **εκδοθεί Προσκλήσεις** που ανέρχονται **στο 49 % των προβλεπόμενων πόρων της Δυτικής Μακεδονίας** και μένει να ενεργοποιηθεί το **υπόλοιπο 51 %** των πόρων με έκδοση νέων προσκλήσεων, ενώ το **ποσοστό των ενταγμένων πράξεων ανέρχεται στο 15 %** του π/υ που έχει προβλεφθεί για τη Δυτική Μακεδονία.

Η ενεργοποίηση **ανά Προτεραιότητα** αλλά και το ύψος του π/υ **των ενταγμένων πράξεων** (εκτός ΤΒ) έχει ως εξής:

Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας

- Προγραμματικοί πόροι: 544.120.000 €
- Προσκλήσεις: 351.880.600 €
- Εντάξεις: 43.680.574 €

Προτεραιότητα 2. Ενεργειακή Μετάβαση - Κλιματική Ουδετερότητα

- Προγραμματικοί πόροι: 152.713.400 €
- Προσκλήσεις: 36.743.116 €
- Εντάξεις: 20.973.433 €

Προτεραιότητα 3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία

(αφορά την αναπροσαρμογή και επανάχρηση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων στα λιγνιτικά πεδία στις ΠΕ Κοζάνης και Φλώρινας & στον Δήμο Μεγαλόπολης. Οι δράσεις αυτές σχετίζονται με την αναπτυξιακή αξιοποίηση των αποκατεστημένων εδαφών, που έχουν περιέλθει στην κυριότητα του Δημοσίου και στα οποία έχουν υλοποιηθεί οι εργασίες αποκατάστασης από το Ταμείο Ανάκαμψης)

- Προγραμματικοί πόροι: 46.000.000 €
- Προσκλήσεις: 0
- Εντάξεις: 0

Προτεραιότητα 4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση

- Προγραμματικοί πόροι: 226.857.000 €
- Προσκλήσεις: 89.995.800 €
- Εντάξεις: 80.790.927 €

Προτεραιότητα 5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας

(αναμένεται η ολοκλήρωση των στρατηγικών ΟΧΕ-ΒΑΑ από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας για την ενεργοποίηση του π/υ)

- Προγραμματικοί πόροι: 16.000.000 €
- Προσκλήσεις: 0 €
- Εντάξεις: 0 €

Η ενεργοποίηση του Προγράμματος (49%) κρίνεται ικανοποιητική, δεδομένου ότι η ενεργοποίησή του ξεκίνησε Ιαν. 2023, σε συνέχεια της 1^{ης} Επιτροπής Παρακολούθησης. Μέσα σε ενάμιση χρόνο έχει ενεργοποιηθεί σχεδόν ο μισός π/υ του Προγράμματος.

Οι εκδοθείσες προσκλήσεις του Προγράμματος ΔΑΜ που σχετίζονται με **δράσεις επιχειρηματικότητας** διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

α) σε Προσκλήσεις Κρατικών Ενισχύσεων (Κ.Ε.) de minimis που απευθυνόταν σε υφιστάμενες και νέες ή υπό σύσταση μικρομεσαίες επιχειρήσεις με **συνολικό π/υ 35 Μ€**.

β) σε Προσκλήσεις που στηρίζονται στον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό (ΓΑΚ) που απευθυνόταν σε υφιστάμενες και νέες ή υπό σύσταση μεγάλες επιχειρήσεις με **συνολικό π/υ 196 Μ€**.

Σε ότι αφορά την (α) κατηγορία «Προσκλήσεις Κρατικών Ενισχύσεων (Κ.Ε.) de minimis» υποβλήθηκαν **619 αιτήσεις χρηματοδότησης από επιχειρήσεις** συνολικής δημόσιας δαπάνης **36,5 Μ€**, υπερκαλύπτοντας έτσι τον αρχικό στόχο κατά 4 %.

Σε ότι αφορά τη (β) κατηγορία «Προσκλήσεις που στηρίζονται στον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό (ΓΑΚ)» υποβλήθηκαν **102 αιτήσεις χρηματοδότησης από επιχειρήσεις** συνολικής δημόσιας δαπάνης **315 Μ€**, υπερκαλύπτοντας τον αρχικό στόχο κατά 61 %.

Πιο αναλυτικά, οι προσκλήσεις του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027 και των δύο ανωτέρω αναφερόμενων κατηγοριών, καλύπτουν υφιστάμενες, νέες και υπό σύσταση μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, με τη **συνολική δημόσια χρηματοδότηση να ανέρχεται σε 280.000.000 €** ως εξής:

α) Προσκλήσεις Κρατικών Ενισχύσεων (Κ.Ε.) de minimis

- Ενίσχυση **Υφιστάμενων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων** σε περιοχές Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας & Μεγαλόπολης, συνολικού π/υ δημόσιας χρηματοδότησης 30 Μ€. Κατατέθηκαν συνολικά **383** αιτήσεις

επενδυτικών σχεδίων, **π/υ 22,97 Μ€, υπερκαλύπτοντας τον αρχικό στόχο κατά 9,4 %.**

- Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση **Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων** σε περιοχές Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας & Μεγαλόπολης, συνολικού π/υ δημόσιας χρηματοδότησης 20 Μ€. Κατατέθηκαν συνολικά **236** αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων, π/υ **13,5 Μ€,** καλύπτοντας το 96,7 % του αρχικού στόχου.

β) Προσκλήσεις που στηρίζονται στον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό (ΓΑΚ)

- Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων **νέων και υπό σύσταση μεγάλων** επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021 – 2027, συνολικού π/υ δημόσιας χρηματοδότησης 75 Μ€. Κατατέθηκαν συνολικά **2** αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων, π/υ **28,7 Μ€,** καλύπτοντας το 54,6 % του αρχικού στόχου.
- «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων **υφιστάμενων μεγάλων** επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021 – 2027, συνολικού π/υ δημόσιας χρηματοδότησης 75 Μ€. Κατατέθηκαν συνολικά **3** αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων, π/υ **37 Μ€,** καλύπτοντας το 70,3 % του αρχικού στόχου.
- «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων **υφιστάμενων ΜΜΕ** που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027, συνολικού π/υ δημόσιας χρηματοδότησης 65 Μ€. Κατατέθηκαν συνολικά **35** αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων, **π/υ 99,4 Μ€, υπερκαλύπτοντας τον αρχικό στόχο κατά 118,4 %.**
- «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων **νέων και υπό σύσταση ΜΜΕ** που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027, συνολικού π/υ δημόσιας χρηματοδότησης 65 Μ€. Κατατέθηκαν συνολικά **62** αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων, **π/υ 150 Μ€, υπερκαλύπτοντας τον αρχικό στόχο κατά 230 %.**

Κατατέθηκαν, συνολικά, στο πλαίσιο **και των 4 προσκλήσεων, 976 αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων** συνολικής υποβεβλημένης δημόσιας δαπάνης **443.166.001 €,** υπερκαλύπτοντας τους αρχικούς στόχους (**330 Μ€**) των προσκλήσεων κατά **34 %.**

Με βάση τις αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων **αναμένεται να δημιουργηθούν στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας άνω των 1.800 νέων θέσεων εργασίας.**

Παράλληλα, για πρώτη φορά, ένα συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα του ΕΣΠΑ επιχειρεί την ενίσχυση μεγάλων επιχειρήσεων με βασικούς άξονες την καινοτομία και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Συνολικά 5 μεγάλες επιχειρήσεις, αξιοποιώντας τις χρηματοδοτικές δυνατότητες του Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027, υπέβαλαν επενδυτικά σχέδια ύψους άνω των 65.000.000 € για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

Σημειώνεται ότι οι προσκλήσεις των δράσεων δημοσιεύτηκαν στις 15/2/2024 με ημερομηνία λήξης υποβολών την 15/5/2024. Σε συνέχεια αιτημάτων των Επιμελητηρίων αλλά και μεγάλου ενδιαφέροντος από ιδιώτες επενδυτές η προθεσμία έλαβε παράταση με την ημερομηνία λήξης υποβολών την 28/6/2024, ήτοι ενάμιση μήνα. Για το σκοπό αυτό η ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ και ο ΕΦΕΠΑΕ, **διενήργησαν σειρά ενημερωτικών εκδηλώσεων στις περιοχές ενδιαφέροντος με επανάληψη αυτών, σε χρονικά ορόσημα που επιλέχθηκαν ώστε να διευκολυνθεί περαιτέρω η υποβολή των αιτήσεων.** Στο πλαίσιο της δημοσιότητας των δράσεων, αναλύθηκαν οι προϋποθέσεις συμμετοχής και τα κριτήρια επιλογής με στόχο την παρουσίαση και διευκρίνηση ερωτημάτων των δικαιούχων και συμβούλων προκειμένου να αποσαφηνιστούν, το συντομότερο δυνατό, θέματα που προέκυψαν κατά την διαδικασία

προετοιμασίας των προτάσεων.

Στο 4^ο τρίμηνο του έτους η Διαχειριστική Αρχή ΕΣΠΑ ΔΑΜ θα δημοσιοποιήσει νέα πρόσκληση κρατικών ενισχύσεων, για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, με αντικείμενο την ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ανανεώσιμου υδρογόνου και συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης, π/υ 70 εκατ. €, δημιουργώντας επιπλέον θέσεις εργασίας στον τομέα της ενέργειας στο πλαίσιο επίτευξης του στόχου για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας.

**Ο Διοικητής της
Ειδικής Υπηρεσίας
Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης**

Πελοπίδας Καλλίρης